

**RAPORT NR 02 Z REALIZACJI ZLECENIA
STANDARDY ŚWIADCZENIA USŁUG
KOMUNALNYCH
W OBSZARZE GOSPODAROWANIA ODPADAMI
SZADEK, WODZIERADY, ZAPOLICE, BURZENIN,
ZDUŃSKA WOLA
W RAMACH PROJEKTU RAZEM DLA EKOLOGII
ZADANIA IB, III, IVA i V**

WARSZAWA, 30 KWIECZNIA 2014 r.

SPIS TREŚCI:

<u>3. ZADANIE III.....</u>	<u>24</u>
<u>4. ZADANIE IVA.....</u>	<u>26</u>
<u>5. ZADANIE V.....</u>	<u>26</u>

1. ZAKRES RAPORTU

Zgodnie z uzgodnionym harmonogramem zadania IB, III, IVA i V miały zostać zrealizowane do dnia 30 kwietnia 2014r. Zadania te obejmowały:

- ZADANIE IB:

- analiza wyników ankiety oraz opracowanie raportu,
- zbiorcze opracowanie wyników badań,

- ZADANIE III:

- stworzenie założeń do modelu na podstawie wyników badań i analiz z zadań I i II w ramach trzech sześciogodzinnych sesji roboczych z pracownikami gmin na terenie gminy Szadek,
- opracowanie skryptów zawierających zakres informacji, który musi posiadać gmina, aby modyfikować wypracowany model i dostosować go do swoich potrzeb,

- ZADANIE IVA:

- I Konferencja

- ZADANIE V:

- opracowanie modelu świadczenia usług komunalnych w zakresie gospodarki odpadami wraz ze strategią edukacji ekologicznej mieszkańców w wyniku 5-ciu sześciogodzinnych spotkań dwóch ekspertów z przedstawicielami gmin oraz opracowanie raportu z tych konsultacji - wdrożenie modelu.

Zadania powyższe zostały zrealizowane w zakładanym okresie za wyjątkiem Zadania V, które zostało wykonane częściowo, a termin wykonania pozostałej części zadania został w uzgodnieniu z Zamawiającym skoordynowany z pozostałymi do wykonania zadaniami i przesunięty. Poniżej zestawione zostały wyniki prac.

2. ZADANIE IB

Zadanie IB obejmowało prace związane z badaniem ankietowym tj. analizę wyników ankiety oraz opracowanie raportu i zbiorcze opracowanie wyników badań. Kwestionariusz ankiety składa się z czterech części. W pierwszej respondent proszony jest o opinię na temat stanu czystości w gminie. W drugiej, przedstawia swoje poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego. W trzeciej, omawia zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami. W końcu podaje podstawowe informacje na swój temat (metryczka). W tym układzie poniżej przedstawione zostały wyniki badania w poszczególnych gminach.

2.1 Wyniki badania ankietowego w gminie Burzenin

2.1.1 *Opinie na temat stanu czystości w gminie*

W tej części ankietowani odpowiadali na dwa pytania:

1. Jak Pan/Pani ocenia estetykę wybranych miejsc / obiektów na terenie gminy?
2. Jak często spotyka się Pan/Pani z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy, spalanie śmieci w domowych piecach itp.)?

Oceniana była czystość sześciu grup miejsc/obiektów: ulic i chodników, przystanków, obiektów publicznych (urzędy, sklepy itp.), terenów publicznych (parki, parkingi, itp.), posesji prywatnych, lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem). Oceniana była też ogólnie czystość i porządek w gminie.

Dobrze i bardzo dobrze ocenia czystość i porządek w gminie Burzenin ponad 62% ankietowanych. W przypadku 1,9% ankietowanych ta ocena jest zła (w tym tylko 1 osoba wystawiła ocenę bardzo złą – 0,3% ankietowanych).

Najlepiej wypadła ocena obiektów publicznych: 91% ocen dobrych i bardzo dobrych, a jedynie 0,6% ocen złych i bardzo złych.

Najgorzej natomiast w ocenie ankietowanych jest z czystością i porządkiem lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem): 19,4% ocen dobrych i bardzo dobrych i aż 49% ocen złych i bardzo złych.

Większość ankietowanych (51,6%) spotyka się z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy 45,8% ankietowanych często, a 5,8% bardzo często spotyka się z takim przypadkami. Ponad 35% ankietowanych z takim przypadkami spotyka się rzadko, bardzo rzadko, bądź nigdy.

2.1.2 Poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego

W części dotyczącej poglądów respondentów odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego zadane zostały cztery pytania:

1. Jak ważne powinny być dla władz i mieszkańców działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie?
2. Czy Pana/Pani zdaniem segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna (czy przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego)?
3. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy powinni segregować swoje odpady?
4. Czy podejmuje Pan/Pani działania, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów?

96,8% ankietowanych uważa działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie za zadanie ważne, w tym ponad 70% za jedno z najważniejszych zadań.

Zdaniem 76% ankietowanych segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna i przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego.

Jeszcze większa grupa ankietowanych (83,7%) uważa, że mieszkańcy powinni segregować swoje odpady.

53,8% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje wszystkie z 6 wymienionych w ankiecie działań, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów. Większość ankietowanych (96,2%) podejmuje ponad 4 z wymienionych działań, a poza jedną osobą wszyscy deklarują, że podejmują często lub czasami przynajmniej 3 z wymienionych działań.

Najpopularniejszym z wymienionych działań było zgniatanie butelek przed wyrzuceniem – 98,7% ankietowanych podejmowało takie działania (w tym 87,9% często).

Natomiast do działań podejmowanych stosunkowo rzadko należy zaliczyć unikanie aerozoli – prawie 22% ankietowanych nigdy nie podejmowało takich działań. 6 osób zadeklarowało, że odpady (zapewne resztki organiczne) zjadają zwierzęta, a dwie osoby, że oddają odpady sąsiadom (zapewne chodzi o odpady organiczne).

2.1.3 Zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami

Zagadnienia poruszane w tej części ankiety dotyczą:

- działań podejmowanych w gospodarstwie na etapie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- rozwiązań stworzonych przez gminę w zakresie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- polityki informacyjnej, metod ustalania i poboru opłat oraz ogólnie – sposobu organizacji gminnego systemu gospodarowania odpadami,
- propozycje ewentualnych usprawnień.

Pierwsza grupa pytań w tej części dotyczyła zbierania odpadów, a pierwsze pytanie w tej grupie dotyczyło szacunku ilości wszystkich odpadów - zmieszanych i segregowanych - powstających miesięcznie w danym gospodarstwie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami ilość odpadów powstających w badanych gospodarstwach wynosi od 20 l do 520 l. Największą grupę stanowią gospodarstwa o szacunkowej ilości powstających odpadów od 240 do 360 l – takie odpowiedzi uzyskano w 34% przypadków. Kolejną co do wielkości grupę (27,8%) stanowią gospodarstwa, w których szacunkowa ilość powstających odpadów wynosi od 120 do 240 l. Gospodarstwa o szacunkowej ilości odpadów w przedziale: do 120 l – 23,2%; więcej niż 360 l – 14,7%.

Kolejne pytania dotyczyły segregacji odpadów. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami największe grupy ankietowanych przechowują osobno: odpady problemowe – 99,7% i odpady organiczne – 97,1%. Gospodarstwa, w których oddzielnie przechowywane są pozostałe typy odpadów stanowią 94-95%.

Większości ankietowanych nie zdarzyło się, żeby odpady nie zmieściły się w odpowiednich pojemnikach służących do segregacji (prawie 77% odpowiedzi). Jedynie 3 osoby (mniej niż 1% ankietowanych) w takiej sytuacji wrzuca te odpady do odpadów zmieszanych.

Największą barierą przy segregacji odpadów, na jaką wskazali ankietowani, są opłaty za transport / odbiór niektórych odpadów. Tak odpowiedziało 45,2% ankietowanych. Należy jednak podkreślić, że większość ankietowanych nie wskazywała żadnych trudności. Łącznie wskazano 93 bariery, przy przyjęciu wskazana 1 bariery przez 1 ankietowanego (w ankiecie można było wybrać dwie), oznacza to, że ponad 70% ankietowanych nie wskazywało, żadnej bariery.

Większość ankietowanych dobrze ocenia warunki jakie stworzono w gminie dla prowadzenia segregacji odpadów. Taką ocenę wystawiło ponad 91,6% ankietowanych, w tym 10,3% ankietowanych oceniło te warunki jako bardzo dobre. Jednocześnie nikt z ankietowanych nie ocenił tych warunków jako złych.

Kolejna grupa pytań dotyczy transportu odpadów. Największa grupa ankietowanych uważa, że odpady zmieszane powinny być odbierane raz w miesiącu tak odpowiedziało ponad 86,8% ankietowanych. W przypadku odpadów segregowanych zdecydowana większość (ponad 91,8%) uważa, że powinny być odbierane raz w miesiącu.

Jakość usług świadczonych przez firmę odbierającą odpady jest oceniana jako dobra przez większość ankietowanych na podstawie wszystkich wskazanych kryteriów: terminowość - 99,7% (ocena bardzo dobra - 62,3%); skuteczność i sprawność działania - 100% (ocena bardzo dobra - 62,6%); estetyka pracowników i pojazdów - 100% (ocena bardzo dobra - 62,6%).

Prawie wszyscy ankietowani wiedzą gdzie i na jakich zasadach są odbierane odpady problemowe - jedynie pojedyncze osoby (1-7) nie znają tych zasad. Podobne proporcje odpowiedzi są w przypadku oceny przyjętych rozwiązań - prawie wszyscy oceniają je pozytywnie.

Jedynie 11,6% ankietowanych dostarczało dotychczas odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Prawie wszyscy korzystający dobrze oceniają różne aspekty działania PSZOK.

Ocena ogólna rozwiązań stosowanych w celu odbierania odpadów zebranych na terenie gminy wypada dobrze - tak uważa 86,3%, brak ocen złych.

Następnym ocenianym obszarem jest polityka informacyjna gminy.

Własna ocena wiedzy na temat zasad gospodarowania odpadami komunalnymi - większość ankietowanych uważa, że dysponuje małą wiedzą - 80,1%, jedynie 6,1% ankietowanych uważa, że dysponuje w tym obszarze dużą wiedzą. Prawie 14% ankietowanych deklaruje brak wiedzy.

Najczęściej wskazywane obszary, w których ankietowani chcieliby pogłębić swoją wiedzę to: sposób postępowania z odpadami różnego typu (28,2% wybieranych tematów), sposób postępowania z odpadami problemowymi (23,5% wybieranych tematów) oraz zasady i terminy odbierania odpadów (19,7% wybieranych tematów).

Najczęściej wskazywane źródła informacji na temat systemu gospodarowania odpadami w gminie to kolejno: broszury i ulotki, informacje na tablicach, informacje sąsiadów/znajomych, informacje urzędników / sołtysa.

Ankietowani w większości dobrze oceniają działania informacyjne gminy w obszarze gospodarowania odpadami, taką ocenę wystawiło 70,3% ankietowanych. Jedna osoba (0,3%) źle ocenia te działania.

W dalszej części opłaty poruszane były kwestie dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami.

Ankietowani za najbardziej sprawiedliwą uznali metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby osób, zamieszkujących daną nieruchomość - tak uważa 97,1% ankietowanych. Druga wskazywana metoda to jedna stawka od każdego gospodarstwa domowego (mniej niż 3%).

Następnie ankietowani oceniali wysokość obowiązującej opłaty w relacji do zakresu usług świadczonych przez gminę w obszarze gospodarowania odpadami. Największa jest grupa (63,6%) uważająca, że opłata jest wysoka, 30,4% ankietowanych uważa, że opłata jest prawidłowa, a 6,4% że bardzo wysoka.

W gronie ankietowanych bardzo niska (1,3%) jest akceptacja ewentualnego wzrostu opłat w zamian za odpowiednie zwiększenie zakresu usług świadczonych przez gminę (np. częstszy

odbiór odpadów, ułatwienia w transporcie odpadów problemowych itp.). Blisko 95% nie jest skłonna zaakceptować takiego wzrostu opłat, w tym tylko 17,9% wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Największa grupa ankietowanych (97,1%) preferuje wnoszenia opłaty za odbiór odpadów raz na kwartał. Tylko 3 osoby (mniej niż 1%) wołałyby płacić raz w miesiącu, dla 6 nie ma to znaczenia.

Większość ankietowanych (ponad 93,9%) preferuje regulowanie opłaty przelewem, w tym blisko 63% wybrała przelew pocztowy. Jedynie 5,1% ankietowanych chciałoby płacić gotówką w kasie urzędu.

Ostatnia grupa pytań w tej części dotyczyła ogólnej oceny systemu gospodarki odpadami w gminie. Dobrze ocenia system 91,1% ankietowanych (w tym 13,1% bardzo dobrze). Brak ocen złych.

W przypadku oceny wpływu zmian wprowadzonych w ostatnim roku w obszarze gospodarowania odpadami (segregacja, powszechność systemu itp.) na czystość i estetykę swojej gminy najwięcej ankietowanych (70,3%) dobrze ocenia ten wpływ, 14,7% wybrała odpowiedź „ani dobrze, ani źle”, a 14,4% bardzo dobrze. Łącznie dobre i bardzo dobre oceny to 84,7%. Brak ocen złych.

W punkcie, w którym ankietowani proszeni byli o uwagi lub propozycje dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami w gminie pojawiły się następujące postulaty:

- 15 uwag odnosi się do kwestii ustalania wysokości opłaty za odbiór odpadów – ankietowani uważają, że opłaty powinny być niższe, przy czym w 6 przypadkach te uwagi odnoszą się przede wszystkim do wysokości opłat za odpady segregowane (np. „za wysokie koszty z segregacją - przedtem nie segregowaliśmy odpadów było taniej, teraz jest odwrotnie”; „żeby był wybór dla ludzi którzy gospodarują oszczędnie np. dobrze wykonana segregacja mniejsze koszty/opłaty”; „jeśli uczciwie segregujemy to powinniśmy mniej płacić za śmieci np. papier jest ponownie wykorzystywany stawka za śmieci za wysoka”; „mniejsze opłaty za pojemnik ze szkła, gdyż szkło mało zużywany a dużo płacimy”; „by segregowane śmieci były bezpłatne”; „wprowadzenie opcji by ten kto segreguje dobrze odpady mógł być zwolniony z opłaty śmieciowej”); w tej grupie pojawił się też postulat uzależnienia wysokości opłaty od ilości odpadów: „zapłata za śmieci powinna być od ilości zużytych odpadów tj. od kosza (pojemnika), im mniej zużytych śmieci tym mniejsze opłaty”;

- 14 uwag odnosi się do dopasowania systemu odbioru odpadów do ilości powstających w gospodarstwie domowym odpadów; dla większości gospodarstw pojemniki jakimi dysponują są zbyt małe, a w kilku okazują się zbyt duże; wyjaśnieniem tych rozbieżnych postulatów jest wielkość gospodarstwa np.: „dla 2 osób mniejsze pojemniki”; „za dużo pojemników, wystarczyłby np. jeden obok sklepu”; „dlaczego trzeba płacić za każdym razem jak w pojemniku nie wiele śmieci i nie za każdym razem wystawiam pojemnik, bo nie mam śmieci”; „za mały pojemnik na odpady komunalne (dla większej rodziny większe pojemniki)”; „skoro większa rodzina więcej płacę, dlaczego mam tak mały pojemnik”; „większy pojemnik dla większej liczby osób zamieszkałych w domu”; w większości przypadków jest mowa ogólnie o pojemnikach, ale 3 postulaty dotyczą zbyt małej wielkości pojemników na odpady segregowane (w tym 2 uwagi pojemników na szkło);

- 6 uwag dotyczy stworzenia dodatkowych elementów systemu, zwłaszcza takich dotyczących odpadów problemowych np.: „powinien być stały odbiór np. przy gminie gabarytowych śmieci (tv, lodówka, wersalka)”; „częściej organizowane zbiórki odpadów problemowych”; 1 uwaga odnośnie koszty ulicznych: „w naszej gminie więcej koszy na ulicach dobrze oznakowanych”;

- 2 uwagi dotyczą wątpliwości odnośnie gromadzenia i odbioru poszczególnych grup odpadów: „co z żarówkami, gdzie wrzucać?”; „co robić z popiołem, liśćmi z drzew z orzecha”;
- 1 uwaga odnośnie terminu odbioru: „zbyt ranne wywózki śmieci komunalnych”.

2.1.4 Podstawowe informacje na temat ankietowanych (metryczka)

Ostatnia część ankiety obejmowała informacje o respondentach ankiety.

Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami większość respondentów to kobiety (67%). 74,7% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym (25-65 lat), przy czym największą grupę (42,9%) stanowią osoby w wieku 46-65 lat. Wśród gospodarstw domowych, w których prowadzone były ankiety najczęściej było gospodarstw czteroosobowych i trzyosobowych (20,1%). Gospodarstwa dwuosobowe stanowiły 18,2% badanej próby, pięcioosobowe 16,9%.

Gospodarstw pięcioosobowych i większych było łącznie 32,5%, ale mieszkało w ponad 50% osób żyjących w ankietowanych gospodarstwach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami łącznie w ankietowanych gospodarstwach żyło 1164 osoby.

49,5% ankietowanych zamieszkiwało w domach jednorodzinnych, a łącznie z gospodarstwami rolnymi (41,7%), domami z działalnością gospodarczą (1,6%) i domami letniskowymi (0,6%) udział ten wynosił 93,5%. 6,5% ankietowanych zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych.

2.2 Wyniki badania ankietowego w gminie Wodzierady

2.2.1 Opinie na temat stanu czystości w gminie

W tej części ankietowani odpowiadali na dwa pytania:

1. Jak Pan/Pani ocenia estetykę wybranych miejsc / obiektów na terenie gminy?
2. Jak często spotyka się Pan/Pani z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy, spalanie śmieci w domowych piecach itp.)?

Oceniana była czystość sześciu grup miejsc/obiektów: ulic i chodników, przystanków, obiektów publicznych (urzędy, sklepy itp.), terenów publicznych (parki, parkingi, itp.), posesji prywatnych, lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem). Oceniana była też ogólnie czystość i porządek w gminie.

Dobrze i bardzo dobrze ocenia czystość i porządek w gminie Wodzierady ponad 55% ankietowanych. W przypadku 3,3 % ankietowanych ta ocena jest zła (brak ocen bardzo złych).

Najlepiej wypadła ocena obiektów publicznych: ponad 77% ocen dobrych i bardzo dobrych, a jedynie 0,4% ocen złych (1 osoba).

Najgorzej natomiast w ocenie ankietowanych jest z czystością i porządkiem lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem): 30,1% ocen dobrych i bardzo dobrych i 23,4% ocen złych i bardzo złych.

35,5% ankietowanych rzadko, a 2,9% bardzo rzadko spotyka się z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (łącznie 38,5%). Znaczna część ankietowanych miała problem z oceną częstości występowania przypadków nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (34,1% - najczęściej wybierana odpowiedź).

2.1.2 Poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego

W części dotyczącej poglądów respondentów odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego zadane zostały cztery pytania:

1. Jak ważne powinny być dla władz i mieszkańców działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie?
2. Czy Pana/Pani zdaniem segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna (czy przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego)?
3. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy powinni segregować swoje odpady?
4. Czy podejmuje Pan/Pani działania, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów?

Dla 42,3% ankietowanych działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie to jedno z wielu zadań.

56,3% ankietowanych uważa działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie za zadanie ważne, w tym ponad 20,6% za jedno z najważniejszych zadań.

Zdaniem prawie 70% ankietowanych segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna i przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego.

Jeszcze większa grupa ankietowanych (ponad 74,7%) uważa, że mieszkańcy powinni segregować swoje odpady.

55,3% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje wszystkie z 6 wymienionych w ankiecie działań, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów. Odpowiednio ponad 24% i blisko 10% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje 5 i 4 z 6 wymienionych w ankiecie działań. Łącznie 89,7% ankietowanych podejmuje większość z wymienionych działań. Wszyscy ankietowani podejmują przynajmniej jedno z wymienionych działań (jedna osoba ankietowana deklaruje tylko jeden rodzaj działań, a wszyscy pozostali przynajmniej dwa).

Najpopularniejszym działań z wymienionych było zgniatanie butelek przed wyrzuceniem – prawie 99% ankietowanych podejmowało takie działania (w tym ponad 67,5% często). Popularne jest także pakowanie zakupionych towarów we własną torbę zamiast w torebki foliowe (ponad 91%).

Pozostałe działania wskazało 80-86% ankietowanych.

2.1.3 Zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami

Zagadnienia poruszane w tej części ankiety dotyczą:

- działań podejmowanych w gospodarstwie na etapie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- rozwiązań stworzonych przez gminę w zakresie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- polityki informacyjnej, metod ustalania i poboru opłat oraz ogólnie – sposobu organizacji gminnego systemu gospodarowania odpadami,
- propozycje ewentualnych usprawnień.

Pierwsza grupa pytań w tej części dotyczyła zbierania odpadów, a pierwsze pytanie w tej grupie dotyczyło szacunku ilości wszystkich odpadów - zmieszanych i segregowanych - powstających miesięcznie w danym gospodarstwie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami ilość odpadów powstających w badanych gospodarstwach wynosi od 40 l do 520 l. Największą grupę stanowią gospodarstwa o szacunkowej ilości powstających odpadów do 120 l takie odpowiedzi uzyskano w blisko 70% przypadków (przy czym prawie 25% ankietowanych deklaruje ilość odpadów mniejszą niż 100 l). Kolejną co do wielkości grupę (23,1%) stanowią gospodarstwa, w których szacunkowa ilość powstających odpadów wynosi od 120 l do 240 l. Gospodarstwa o większej szacunkowej ilości odpadów stanowiły 7,1%.

Kolejne pytania dotyczyły segregacji odpadów. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami największe grupy ankietowanych przechowują osobno: papier – 63,8%; szkło – 59,6%; tworzywa sztuczne – 58,2%; odpady problemowe – 57%. Pozostałe typy odpadów oddzielnie przechowuje od 31% do 38% ankietowanych.

Większości ankietowanych nie zdarzyło się, żeby odpady nie zmieściły się w odpowiednich pojemnikach służących do segregacji (51,5% odpowiedzi). Jedynie 1,1% ankietowanych w takiej sytuacji wrzuca takie odpady do odpadów zmieszanych.

Największą barierą przy segregacji odpadów, na jaką wskazali ankietowani, są stare nawyki i przyzwyczajenia. Tak odpowiedziało 42,3% ankietowanych. Inne przyczyny wskazywane były rzadziej przez ankietowanych: brak warunków w domu – 21,3%; brak pojemników – 16,3%; brak wiedzy – 13,8%.

Większość ankietowanych dobrze ocenia warunki jakie stworzono w gminie dla prowadzenia segregacji odpadów. Taką ocenę wystawiło ponad 66% ankietowanych, w tym 5,2% ankietowanych oceniło te warunki jako bardzo dobre. Jednocześnie źle te warunki ocenia 3% ankietowanych, brak ocen bardzo złych.

Kolejna grupa pytań dotyczy transportu odpadów. Największa grupa ankietowanych uważa, że odpady zmieszane powinny być odbierane raz w miesiącu, tak odpowiedziało ponad 69% ankietowanych, a ok. 30% ankietowanych, że raz na 2 tygodnie. W przypadku odpadów segregowanych 48,4% ankietowanych uważa, że powinny być odbierane raz na dwa miesiące, 33,5% ankietowanych uważa, że powinny być odbierane raz w miesiącu, a 18,1% ankietowanych uważa, że powinny być odbierane raz na kwartał.

Jakość usług świadczonych przez firmę odbierającą odpady jest oceniana jako dobra przez większość ankietowanych na podstawie wszystkich wskazanych kryteriów: terminowość –

93,4% (ocena bardzo dobra – 33,1%); skuteczność i sprawność działania – 82,7% (ocena bardzo dobra – 31%); estetyka pracowników i pojazdów – 90% (ocena bardzo dobra – 31,7%). Oceny złe wystawiło jedynie 1,8% ankietowanych i to tylko w przypadku kryterium skuteczność i sprawność działania.

Większość ankietowanych wie gdzie i na jakich zasadach są odbierane odpady problemowe (poza oponami - ponad 52% nie wie gdzie i na jakich zasadach są odbierane zużyte opony). Przy czym najlepiej zorientowani są ankietowani w zakresie mebli i odpadów wielkogabarytowych (91,9% deklaruje wiedzę), a najslabiej w zakresie sprzętu elektrycznego i elektronicznego (jedynie 54% deklaruje wiedzę). Przyjęte rozwiązania oceniane są zdecydowanie pozytywnie w przypadku mebli i odpadów wielkogabarytowych - 90,5% udzielonych odpowiedzi. Najwięcej zastrzeżeń zgłaszanych jest w przypadku zasad dotyczących opon oraz baterii (odpowiednio 59,3% i 50% ankietowanych zgłosiło oceny negatywne).

Jedynie 8,5% ankietowanych dostarczało dotychczas odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Większość korzystających dobrze ocenia działanie PSZOK, przy czym kilka ocen negatywnych pojawiło się w odniesieniu do lokalizacji/dostępności i godzin pracy.

Ocenia ogólna rozwiązań stosowanych w celu odbierania odpadów zebranych na terenie gminy wypada dobrze – tak uważa 61,8%, a jedynie 4% ocen to oceny złe (brak ocen bardzo złych).

Następnym ocenianym obszarem jest polityka informacyjna gminy.

Własna ocena wiedzy na temat zasad gospodarowania odpadami komunalnymi – większość ankietowanych uważa, że dysponuje małą wiedzą – 58,8%, 35,7% ankietowanych uważa, że dysponuje w tym obszarze dużą wiedzą. 5,5% ankietowanych deklaruje brak wiedzy.

Najczęściej wskazywane obszary, w których ankietowani chcieliby pogłębić swoją wiedzę to: sposób postępowania z odpadami problemowymi (42% wybieranych tematów), sposób postępowania z odpadami różnego typu (23,4% wybieranych tematów).

Najczęściej wskazywane źródła informacji na temat systemu gospodarowania odpadami w gminie to kolejno: strona internetowa gminy, informacje urzędników / sołtysa, informacje sąsiadów/znajomych.

Ankietowani w większości dobrze oceniają działania informacyjne gminy w obszarze gospodarowanie odpadami, taką ocenę wystawiło 54,6% ankietowanych. Jedynie 6,3% źle ocenia te działania.

W dalszej części ankiety poruszane były kwestie dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami.

Ankietowani za najbardziej sprawiedliwą uznali metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby osób, zamieszkujących daną nieruchomość – tak uważa 74,4% ankietowanych. Drugą w kolejność wskazywana metoda to jedna stawka od każdego gospodarstwa domowego – wskazało ją 34,3% ankietowanych.

Następnie ankietowani oceniali wysokość obowiązującej opłaty w relacji do zakresu usług świadczonych przez gminę w obszarze gospodarowania odpadami. Największa grupa (45,6%) uważa, że opłata jest prawidłowa. Liczna jest też grupa (44,1%) uważająca, że opłata jest wysoka, 7,8% ankietowanych uważa, że opłata jest bardzo wysoka.

W gronie ankietowanych bardzo niska (0,7%) jest akceptacja ewentualnego wzrost opłat w zamian za odpowiednie zwiększenie zakresu usług świadczonych przez gminę (np. częstszy

odbiór odpadów, ułatwienia w transporcie odpadów problemowych itp.). Blisko 86,1% nie jest skłonna zaakceptować takiego wzrostu opłat, w tym 37% wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Największa grupa ankietowanych (49,3%) preferuje wnoszenie opłaty za odbiór odpadów raz na kwartał. 28,3% ankietowanych wolałoby większą częstotliwość (raz na miesiąc), a 8,1% mniejszą (raz na pół roku lub raz na rok).

Większość ankietowanych 54,2% chciałaby płacić gotówką w kasie urzędu. 45,8% preferuje regulowanie opłaty przelewem, w tym blisko 40% wybrała przelew bankowy.

Ostatnia grupa pytań w tej części dotyczyła ogólnej oceny systemu gospodarki odpadami w gminie. Dobrze ocenia system 57,7% ankietowanych (w tym 2,6% bardzo dobrze). Jedynie 1,8% ankietowanych źle ocenia system (brak ocen bardzo złych).

W przypadku oceny wpływu zmian wprowadzonych w ostatnim roku w obszarze gospodarowania odpadami (segregacja, powszechność systemu itp.) na czystość i estetykę swojej gminy dwie grupy opinii dominują. Więcej ankietowanych (48,4%) dobrze ocenia ten wpływ. Prawie 40% wybrała odpowiedź „ani dobrze, ani źle” (6,2% nie ma zdania w tej sprawie, zatem znaczna część ankietowanych wstrzymuje się ze zdecydowaną oceną tego wpływu). Jedynie 5,9% źle ocenia ten wpływ (brak ocen bardzo złych).

W punkcie, w którym ankietowani proszeni byli o uwagi lub propozycje dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami w gminie pojawiły się następujące postulaty:

- 13 zgłoszonych uwag dotyczy odpadów problemowych (baterii, sprzętu RTV, opon, leków, chemii) – sygnalizowana jest przede wszystkim potrzeba lepszej informacji, być może też potrzeba uzupełnienia systemu (trudno to jednoznacznie rozstrzygnąć, bo uwagi są bardzo ogólne);
- 7 uwag to ogólnie krytyczne opinie dotyczące systemu (np. „lepszy był poprzedni”, „za drogo płacę”);
- 3 ankietowanych zgłasza postulat „PSZOK-u w każdej miejscowości”;
- pozostałe uwagi/postulaty: „brak pojemników”; „więcej szkoleń”; „monitoring w lasach”; „opłaty od ilości odpadów”; „sankcje finansowe za zaśmiecanie i nieporządek”; „daleko do kasy urzędu”.

2.1.4 Podstawowe informacje na temat ankietowanych (metryczka)

Ostatnia część ankiety obejmowała informacje o respondentach ankiety.

Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami większość respondentów to mężczyźni (56,6%). 86,4% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym (26-65 lat), przy czym największą grupę (49,8%) stanowią osoby w wieku 46-65 lat. Wśród gospodarstw domowych, w których prowadzone były ankiety najczęściej było gospodarstw dwuosobowych (22%) i trzyosobowych (18,7%). Gospodarstwa czteroosobowe stanowiły 17,6% badanej próby, pięćosobowe 11,7%.

Gospodarstw pięćosobowych i większych było łącznie 26,4%, ale mieszkało w nich 45,8% osób żyjących w ankietowanych gospodarstwach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami łącznie w ankietowanych gospodarstwach żyło 936 osób.

39,9% ankietowanych zamieszkiwało w domach jednorodzinnych, a łącznie z gospodarstwami rolnymi (48,7%), domami z działalnością gospodarczą (4,8%) i domami letniskowymi (4,4%) udział ten wynosił 97,8%. Jedyne 2,2% ankietowanych zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych.

2.3 Wyniki badania ankietowego w gminie Szadek

2.2.1 Opinie na temat stanu czystości w gminie

W tej części ankietowani odpowiadali na dwa pytania:

1. Jak Pan/Pani ocenia estetykę wybranych miejsc / obiektów na terenie gminy?
2. Jak często spotyka się Pan/Pani z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy, spalanie śmieci w domowych piecach itp.)?

Oceniana była czystość sześciu grup miejsc/obiektów: ulic i chodników, przystanków, obiektów publicznych (urzędy, sklepy itp.), terenów publicznych (parki, parkingi, itp.), posesji prywatnych, lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem). Oceniana była też ogólnie czystość i porządek w gminie.

Dobrze i bardzo dobrze ocenia czystość i porządek w gminie Szadek ponad 68% ankietowanych. W przypadku 3,5% ankietowanych ta ocena jest zła (w tym tylko 1 osoba wystawiła ocenę bardzo złą – 0,3% ankietowanych).

Najlepiej wypadła ocena obiektów publicznych: ponad 76,6% ocen dobrych i bardzo dobrych, a jedynie 4,4% ocen złych i bardzo złych.

Najgorzej natomiast w ocenie ankietowanych jest z czystością i porządkiem lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem): 42,3% ocen dobrych i bardzo dobrych i 26,2% ocen złych i bardzo złych.

45,9% ankietowanych często, a 17,8% bardzo często spotyka się z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (łącznie 63,8%).

2.1.2 Poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego

W części dotyczącej poglądów respondentów odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego zadane zostały cztery pytania:

1. Jak ważne powinny być dla władz i mieszkańców działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie?
2. Czy Pana/Pani zdaniem segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna (czy przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego)?
3. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy powinni segregować swoje odpady?
4. Czy podejmuje Pan/Pani działania, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów?

80,3% ankietowanych uważa działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie za zadanie ważne, w tym 23,8% za jedno z najważniejszych zadań.

Zdaniem prawie 78,8% ankietowanych segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna i przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego.

Jeszcze większa grupa ankietowanych (ponad 83,4%) uważa, że mieszkańcy powinni segregować swoje odpady.

43,4% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje wszystkie z 6 wymienionych w ankiecie działań, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów. Odpowiednio ponad 29,7% i blisko 14,1% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje 5 i 4 z 6 wymienionych w ankiecie działań. Łącznie 87,2% ankietowanych podejmuje większość z wymienionych działań. Jedynie dwie osoby (0,6% ankietowanych) stwierdziły, że nie podejmują żadnego z wymienionych działań.

Najpopularniejszym działaniem z wymienionych było zgniatanie butelek przed wyrzuceniem i pakowanie zakupionych towarów we własną torbę zamiast w torebki foliowe – ok. 95% ankietowanych podejmowało takie działania i kompostowanie – 92,8% (w tym odpowiednio 71,5%, 58,8% i 80,9% często).

Podejmowanie pozostałych działań deklaruje 70-73% ankietowanych.

2.1.3 Zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami

Zagadnienia poruszane w tej części ankiety dotyczą:

- działań podejmowanych w gospodarstwie na etapie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- rozwiązań stworzonych przez gminę w zakresie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- polityki informacyjnej, metod ustalania i poboru opłat oraz ogólnie – sposobu organizacji gminnego systemu gospodarowania odpadami,
- propozycje ewentualnych usprawnień.

Pierwsza grupa pytań w tej części dotyczyła zbierania odpadów, a pierwsze pytanie w tej grupie dotyczyło szacunku ilości wszystkich odpadów - zmieszanych i segregowanych - powstających miesięcznie w danym gospodarstwie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami ilość odpadów powstających w badanych gospodarstwach wynosi od 6 l do 1400 l. Największą grupę stanowią gospodarstwa o szacunkowej ilości powstających odpadów od 120 do 240 l – takie odpowiedzi uzyskano w 38,1% przypadków. Kolejną co do wielkości grupę (28,2%) stanowią gospodarstwa, w których szacunkowa ilość powstających odpadów wynosi mniej niż 120 l. Gospodarstwa o większej szacunkowej ilości odpadów stanowiły odpowiednio w przedziale: 240-360 – 18%; powyżej 360 – 15,6%.

Kolejne pytania dotyczyły segregacji odpadów. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami największe grupy ankietowanych przechowują osobno: odpady problemowe – 93,9%; odpady organiczne – 89,4%; drobny metal - 87,9%; papier i tekturę – 87%. Pozostałe typy odpadów oddzielnie przechowuje 58-59% ankietowanych.

42,7% ankietowanych nie zdarzyło się, żeby odpady nie zmieściły się w odpowiednich pojemnikach służących do segregacji. Jedynie 3,4% ankietowanych w takiej sytuacji wrzuca takie odpady do odpadów zmieszanych.

Największą barierą przy segregacji odpadów, na jaką wskazali ankietowani był brak warunków w domu – 28%. Inne przyczyny wskazywane przez ankietowanych: stare nawyki i przyzwyczajenia – 21%; brak wiedzy – 17%.

Większość ankietowanych dobrze ocenia warunki jakie stworzono w gminie dla prowadzenia segregacji odpadów. Taką ocenę wystawiło ponad 82,4% ankietowanych, w tym 11,6% ankietowanych oceniło te warunki jako bardzo dobre. Jednocześnie źle te warunki ocenia jedynie 1,3% ankietowanych (brak bardzo złych ocen).

Kolejna grupa pytań dotyczy transportu odpadów. Największa grupa ankietowanych uważa, że odpady zmieszane powinny być odbierane raz w miesiącu tak odpowiedziało ponad 70% ankietowanych, a ok. 22,5% ankietowanych, że raz na 2 tygodnie. W przypadku odpadów segregowanych zdecydowana większość (ponad 86,7%) uważa, że powinny być odbierane raz w miesiącu.

Jakość usług świadczonych przez firmę odbierającą odpady jest oceniana jako dobra przez większość ankietowanych na podstawie wszystkich wskazanych kryteriów: terminowość – 97,8% (ocena bardzo dobra – 39,5%); skuteczność i sprawność działania – 91,8% (ocena bardzo dobra – 26,6%); estetyka pracowników i pojazdów – 89,3% (ocena bardzo dobra – 25,1%). Oceny złe wystawiło jedynie 1,3% ankietowanych w przypadku kryteriów skuteczność i sprawność działania oraz estetyka pracowników i pojazdów.

Większość ankietowanych wie gdzie i na jakich zasadach są odbierane odpady problemowe. Przy czym najlepiej zorientowani są ankietowani w zakresie mebli i odpadów wielkogabarytowych (91,1% deklaruje wiedzę), zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (90,5%). W pozostałych przypadkach 72-88% ankietowanych deklaruje wiedzę.

Przyjęte rozwiązania oceniane są w większości pozytywnie 91-97% udzielonych odpowiedzi.

Jedynie 16,3% ankietowanych dostarczało dotychczas odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Większość korzystających dobrze ocenia działanie PSZOK (80-90% ocen dobrych).

Ocena ogólna rozwiązań stosowanych w celu odbierania odpadów zebranych na terenie gminy wypada dobrze – tak uważa 85,6%, a 0,9% ocen to oceny złe (brak ocen bardzo złych).

Następnym ocenianym obszarem jest polityka informacyjna gminy.

Własna ocena wiedzy na temat zasad gospodarowania odpadami komunalnymi – większość ankietowanych uważa, że dysponuje małą wiedzą – 53,4%, 43,8% ankietowanych uważa, że dysponuje w tym obszarze dużą wiedzą. 2,8% ankietowanych deklaruje brak wiedzy.

Najczęściej wskazywane obszary, w których ankietowani chcieliby pogłębić swoją wiedzę to: sposób postępowania z odpadami różnego typu (27,4% wybieranych tematów); sposób postępowania z odpadami problemowymi i lokalizacja punktów zbiórki odpadów (po 19,7% wybieranych tematów).

Najczęściej wskazywane źródła informacji na temat systemu gospodarowania odpadami w gminie to kolejno: broszury i ulotki, informacje urzędników / sołtysa, strona internetowa.

Ankietowani w większości dobrze oceniają działania informacyjne gminy w obszarze gospodarowania odpadami, taką ocenę wystawiło 79,7% ankietowanych. Jedynie 2,2% źle ocenia te działania.

W dalszej części ankiety poruszane były kwestie dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami.

Ankietowani za najbardziej sprawiedliwą uznali metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby osób, zamieszkujących daną nieruchomość – tak uważa 82,5% ankietowanych. Druga w kolejność wskazywana metoda to jedna stawka od każdego gospodarstwa domowego – wskazało ją 21,2% ankietowanych.

Następnie ankietowani oceniali wysokość obowiązującej opłaty w relacji do zakresu usług świadczonych przez gminę w obszarze gospodarowania odpadami. Największa grupa (58,5%) uważa, że opłata jest prawidłowa. Liczna jest też grupa (35,5%) uważająca, że opłata jest wysoka (w tym 3,8% ankietowanych uważa, że opłata jest bardzo wysoka).

W gronie ankietowanych stosunkowo niska (5%) jest akceptacja ewentualnego wzrostu opłat w zamian za odpowiednie zwiększenie zakresu usług świadczonych przez gminę (np. częstszy odbiór odpadów, ułatwienia w transporcie odpadów problemowych itp.). Blisko 74,7% ankietowanych nie jest skłonna zaakceptować takiego wzrostu opłat, w tym 37,8% wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Największa grupa ankietowanych (52,2%) preferuje wnoszenie opłaty za odbiór odpadów raz na kwartał. 30% ankietowanych wolałoby większą częstotliwość (raz na miesiąc), a 10,6% mniejszą (raz na pół roku lub raz na rok).

Większość ankietowanych (ponad 50%) chciałaby płacić gotówką w kasie urzędu. 43,8% preferuje regulowanie opłaty przelewem, w tym 37,8% wybrała przelew bankowy.

Ostatnia grupa pytań w tej części dotyczyła ogólnej oceny systemu gospodarki odpadami w gminie. Dobrze ocenia system 77,1% ankietowanych (w tym 9,1% bardzo dobrze). Jedynie 0,3% ankietowanych źle ocenia system (brak ocen bardzo złych).

W przypadku oceny wpływu zmian wprowadzonych w ostatnim roku w obszarze gospodarowania odpadami (segregacja, powszechność systemu itp.) na czystość i estetykę swojej gminy 78,9% dobrze ocenia ten wpływ (w tym 10,7% bardzo dobrze). Jedynie 1,3% źle ocenia ten wpływ.

W punkcie, w którym ankietowani proszeni byli o uwagi lub propozycje dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami w gminie pojawiły się następujące postulaty:

- 4 uwagi dotyczyły pojemników na odpady problemowe: powinny być wydzielone pojemniki na leki, baterie, drobny sprzęt elektroniczny, elektryczny; pojemniki na odpady budowlane;
- ustawienie większych pojemników umożliwi wydłużenie okresu odbioru odpadów;
- jeśli zaistnieje konieczność wywiezienia śmieci z mojego kosza wcześniej niż w wyznaczonym terminie, po uprzednim zgłoszeniu chciałabym żeby to zrobiono bez problemu i od razu a opłatę doliczono do mojego rachunku nie kasowano jak dodatkową usługę;
- strażnik miejski mandat za wyrzucanie śmieci;
- bardzo proszę o sprawdzenie osób zabierających śmieci, my segregujemy a oni wrzucają do jednej śmieciarki obydwie kosze;
- zadbanie o estetykę rowów przy drogach, są zasypywane śmieciami wyrzuconymi z autobusów.

2.1.4 Podstawowe informacje na temat ankietowanych (metryczka)

Ostatnia część ankiety obejmowała informacje o respondentach ankiety.

Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami większość respondentów to kobiety (73,7%). 94% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym (26-65 lat). Wśród gospodarstw domowych,

w których prowadzone były ankiety najczęściej było gospodarstw czteroosobowych (35,8%) i trzyosobowych (19,8%). Gospodarstwa dwuosobowe stanowiły 11,6% badanej próby, pięcioosobowe 15,4%.

Gospodarstw pięcioosobowych i większych było łącznie 30,5%, ale mieszkało w nich 44,2% osób żyjących w ankietowanych gospodarstwach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami łącznie w ankietowanych gospodarstwach żyło 1300 osób.

43,9% ankietowanych zamieszkiwało w domach jednorodzinnych, a łącznie z domami z działalnością gospodarczą (3,6%) i gospodarstwami rolnymi (46,3%) udział ten wynosił 93,8%. 6,2% ankietowanych zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych.

2.4 Wyniki badania ankietowego w gminie Zapolice

2.2.1 Opinie na temat stanu czystości w gminie

W tej części ankietowani odpowiadali na dwa pytania:

1. Jak Pan/Pani ocenia estetykę wybranych miejsc / obiektów na terenie gminy?
2. Jak często spotyka się Pan/Pani z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy, spalanie śmieci w domowych piecach itp.)?

Oceniana była czystość sześciu grup miejsc/obiektów: ulic i chodników, przystanków, obiektów publicznych (urzędy, sklepy itp.), terenów publicznych (parki, parkingi, itp.), posesji prywatnych, lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem). Oceniana była też ogólnie czystość i porządek w gminie.

Dobrze i bardzo dobrze ocenia czystość i porządek w gminie Zapolice ponad 66% ankietowanych. W przypadku 3,7 % ankietowanych ta ocena jest zła (w tym tylko 2 osoby wystawiły oceny bardzo złe – 0,7% ankietowanych).

Najlepiej wypadła ocena obiektów publicznych: ponad 84% ocen dobrych i bardzo dobrych, a jedynie 2,3% ocen złych i bardzo złych.

Najgorzej natomiast w ocenie ankietowanych jest z czystością i porządkiem lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem): 35% ocen dobrych i bardzo dobrych i aż 33% ocen złych i bardzo złych.

Znaczna część ankietowanych miała problem z oceną częstości występowania przypadków nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (35,2% - najczęściej wybierana odpowiedź). 32,2% ankietowanych często, a 3,4% bardzo często spotyka się z takim przypadkami (łącznie 35,6%).

2.1.2 Poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego

W części dotyczącej poglądów respondentów odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego zadane zostały cztery pytania:

1. Jak ważne powinny być dla władz i mieszkańców działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie?
2. Czy Pana/Pani zdaniem segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna (czy przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego)?
3. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy powinni segregować swoje odpady?
4. Czy podejmuje Pan/Pani działania, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów?

Blisko 90% ankietowanych uważa działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie za zadanie ważne, w tym ponad 43% za jedno z najważniejszych zadań.

Zdaniem prawie 75% ankietowanych segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna i przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego.

Jeszcze większa grupa ankietowanych (ponad 76%) uważa, że mieszkańcy powinni segregować swoje odpady.

Blisko połowa ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje wszystkie z 6 wymienionych w ankiecie działań, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów. Odpowiednio ponad 24% i blisko 14% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje 5 i 4 z 6 wymienionych w ankiecie działań. Łącznie 87,6% ankietowanych podejmuje większość z wymienionych działań. Jedynie dwie osoby (0,7% ankietowanych) stwierdziły, że nie podejmują żadnego z wymienionych działań.

Najpopularniejszym działań z wymienionych było zgniatanie butelek przed wyrzuceniem – ponad 94% ankietowanych podejmowało takie działania (w tym ponad 60% często).

Natomiast do działań podejmowanych stosunkowo rzadko należy unikanie aerozoli – prawie 38% ankietowanych nigdy nie podejmowało takich działań, a jedynie ok. 15% ankietowanych podejmowało takie działania często.

2.1.3 Zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami

Zagadnienia poruszane w tej części ankiety dotyczą:

- działań podejmowanych w gospodarstwie na etapie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- rozwiązań stworzonych przez gminę w zakresie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- polityki informacyjnej, metod ustalania i poboru opłat oraz ogólnie – sposobu organizacji gminnego systemu gospodarowania odpadami,
- propozycje ewentualnych usprawnień.

Pierwsza grupa pytań w tej części dotyczyła zbierania odpadów, a pierwsze pytanie w tej grupie dotyczyło szacunku ilości wszystkich odpadów - zmieszanych i segregowanych - powstających miesięcznie w danym gospodarstwie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami ilość odpadów powstających w badanych gospodarstwach wynosi od 20 l do 700l. Największą grupę stanowią gospodarstwa o szacunkowej ilości powstających odpadów od 120 do 240 l – takie odpowiedzi uzyskano w blisko 43% przypadków. Kolejną co do wielkości grupę (33,7%) stanowią gospodarstwa, w których szacunkowa ilość powstających odpadów wynosi mniej niż 120 l. Gospodarstwa o większej szacunkowej ilości odpadów stanowiły odpowiednio w przedziale: 240-360 – 13,6%; 360-480 – 7,1%; powyżej 480 – 2,7%.

Kolejne pytania dotyczyły segregacji odpadów. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami największe grupy ankietowanych przechowują osobno: szkło – 75,5%; odpady problemowe – 74,9%; odpady organiczne – 69,7%. Liczna jest także grupa gospodarstw, w których oddzielnie przechowywane są wszystkie te typy odpadów, tak postępuje ok. 68% ankietowanych. Pozostałe typy odpadów oddzielnie przechowuje od 36% do 38% ankietowanych.

Większości ankietowanych nie zdarzyło się, żeby odpady nie zmieściły się w odpowiednich pojemnikach służących do segregacji (prawie 60% odpowiedzi). Jedynie 4% ankietowanych w takiej sytuacji wrzuca te odpady do odpadów zmieszanych.

Największą barierą przy segregacji odpadów, na jaką wskazali ankietowani, są stare nawyki i przyzwyczajenia. Tak odpowiedziało prawie 60% ankietowanych. Inne przyczyny wskazywane były znacznie rzadziej przez ankietowanych: brak pojemników – 22,3%; brak warunków w domu – 14,3%; zbyt długie oczekiwanie na odbiór odpadów – 11,7%; brak wiedzy – 9,7%.

Większość ankietowanych dobrze ocenia warunki jakie stworzono w gminie dla prowadzenia segregacji odpadów. Taką ocenę wystawiło ponad 66% ankietowanych, w tym 13,1% ankietowanych oceniło te warunki jako bardzo dobre. Jednocześnie źle te warunki ocenia 7,4% ankietowanych, w tym jedynie 1% ankietowanych bardzo źle (trzy osoby).

Kolejna grupa pytań dotyczy transportu odpadów. Największa grupa ankietowanych uważa, że odpady zmieszane powinny być odbierane raz w miesiącu tak odpowiedziało ponad 60% ankietowanych, a ok. 35% ankietowanych, że raz na 2 tygodnie. W przypadku odpadów segregowanych zdecydowana większość (ponad 89%) uważa, że powinny być odbierane raz w miesiącu.

Jakość usług świadczonych przez firmę odbierającą odpady jest oceniana jako dobra przez większość ankietowanych na podstawie wszystkich wskazanych kryteriów: terminowość - 84,6% (ocena bardzo dobra – 26,8%); skuteczność i sprawność działania – 83,6% (ocena bardzo dobra – 23,7%); estetyka pracowników i pojazdów – 70,2% (ocena bardzo dobra – 15,1%). Oceny złe wystawiło jedynie 2-3% ankietowanych.

Większość ankietowanych wie gdzie i na jakich zasadach są odbierane odpady problemowe. Przy czym najlepiej zorientowani są ankietowani w zakresie zużytych baterii i akumulatorów (74,3% deklaruje wiedzę), a najslabiej w zakresie przeterminowanych leków i chemikaliów (jedynie 55,9% deklaruje wiedzę). Przyjęte rozwiązania oceniane są w większości pozytywnie 85-96% udzielonych odpowiedzi. Najwięcej zastrzeżeń zgłaszanych jest w przypadku zasad oddawania mebli i odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych (po ok. 30 ankietowanych zgłosiło oceny negatywne – ok. 15%).

21% ankietowanych dostarczało dotychczas odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Większość korzystających dobrze ocenia działanie PSZOK, przy czym najlepiej oceniane są zasady odbioru odpadów (95,2% ocen dobrych, brak złych), a najgorzej jakość obsługi klienta (56,5% ocen dobrych i 17,7% ocen złych).

Ocenia ogólna rozwiązań stosowanych w celu odbierania odpadów zebranych na terenie gminy wypada dobrze – tak uważa 68,6% ankietowanych, a 5,4% ocen to oceny złe, w tym 0,7% bardzo złe (dwie osoby).

Następnym ocenianym obszarem jest polityka informacyjna gminy.

Własna ocena wiedzy na temat zasad gospodarowania odpadami komunalnymi – większość ankietowanych uważa, że dysponuje małą wiedzą – 51,4%, a 38,9% ankietowanych uważa, że dysponuje w tym obszarze dużą wiedzą. Prawie 10% ankietowanych deklaruje brak wiedzy.

Najczęściej wskazywane obszary, w których ankietowani chcieliby pogłębić swoją wiedzę to: sposób postępowania z odpadami problemowymi (28,3% wybieranych tematów), sposób postępowania z odpadami różnego typu (22,2% wybieranych tematów) i stawka za odbiór odpadów i sposób jej ustalania (19,7% wybieranych tematów).

Najczęściej wskazywane źródła informacji na temat systemu gospodarowania odpadami w gminie to kolejno: informacje urzędników / sołtysa, broszury i ulotki, informacje na tablicach.

Ankietowani w większości dobrze oceniają działania informacyjne gminy w obszarze gospodarowania odpadami, taką ocenę wystawiło 69,2% ankietowanych. Jedynie 5,8% źle ocenia te działania.

W dalszej części ankiety poruszane były kwestie dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami.

Ankietowani za najbardziej sprawiedliwą uznali metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby osób, zamieszkujących daną nieruchomość – tak uważa 77,3% ankietowanych. Druga w kolejność wskazywana metoda to jedna stawka od każdego gospodarstwa domowego – wskazało ją 18,1% ankietowanych.

Następnie ankietowani oceniali wysokość obowiązującej opłaty w relacji do zakresu usług świadczonych przez gminę w obszarze gospodarowania odpadami. Największa grupa (48,2%) uważa, że opłata jest prawidłowa. Liczna jest też grupa (47,2%) uważająca, że opłata jest wysoka (w tym 11,4% ankietowanych uważa, że opłata jest bardzo wysoka).

W gronie ankietowanych stosunkowo niska (13%) jest akceptacja ewentualnego wzrost opłat w zamian za odpowiednie zwiększenie zakresu usług świadczonych przez gminę (np. częstszy odbiór odpadów, ułatwienia w transporcie odpadów problemowych itp.). Blisko 68% nie jest skłonna zaakceptować takiego wzrostu opłat, w tym 36,5% wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Największa grupa ankietowanych (49,5%) preferuje wnoszenia opłaty za odbiór odpadów raz na kwartał. 18,1% ankietowanych wolałoby większą częstotliwość (raz na miesiąc), a 11% mniejszą (raz na pół roku lub raz na rok).

Większość ankietowanych (ponad 80%) preferuje regulowanie opłaty przelewem, w tym blisko 70% wybrała przelew bankowy. Mniej niż 20% chciałoby płacić gotówką w kasie urzędu.

Ostatnia grupa pytań w tej części dotyczyła ogólnej oceny systemu gospodarki odpadami w gminie. Dobrze ocenia system 68,6% ankietowanych (w tym 11,7% bardzo dobrze). Jedynie 4,2% ankietowanych źle ocenia system i w tym jedynie dwie osoby (0,6%) bardzo źle.

W przypadku oceny wpływu zmian wprowadzonych w ostatnim roku w obszarze gospodarowania odpadami (segregacja, powszechność systemu itp.) na czystość i estetykę swojej gminy dwie grupy opinii dominują. Nieco więcej ankietowanych (46%) dobrze ocenia ten wpływ. 43,1% wybrała odpowiedź „ani dobrze, ani źle” (6,4% nie ma zdania w tej sprawie, zatem prawie połowa ankietowanych wstrzymuje się ze zdecydowaną oceną tego wpływu). Jedynie 4,3% źle ocenia ten wpływ.

W punkcie, w którym ankietowani proszeni byli o uwagi lub propozycje dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami w gminie pojawiły się następujące postulaty:

- odbiór odpadów zaczyna się o zbyt wczesnej porze (odpady powinny być odbierane po godz. 10:00) w opinii 5 ankietowanych;
- zbyt mała częstotliwość odbioru odpadów (w tym m.in. pozostałości po segregacji mogłyby być częściej odbierane, np. raz na dwa tygodnie) – w opinii 3 ankietowanych;
- brak pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – w opinii 2 ankietowanych;
- odbiór popiołu u źródła powinien odbywać się cały rok, a nie tylko w okresie grzewczym – w opinii 2 ankietowanych;
- opłaty za odbiór odpadów powinny być niższe – w opinii 2 ankietowanych;

- więcej akcji ekologicznych na terenie gminy w ciągu roku;
- częstsze spotkanie pracowników urzędu z mieszkańcami;
- na terenie gminy powinien znajdować się ogólnodostępny pojemnik na szkło;
- brak mobilnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
- odpady segregowane powinny być składowane w pojemnikach, a nie w workach;
- pojemniki plastikowe na każdy rodzaj odpadów;
- częstsze kontrole terenów zielonych pod względem utrzymania porządku i czystości;
- pracownik z PSZOK w Zapolicach spał w godzinach pracy.

2.1.4 Podstawowe informacje na temat ankietowanych (metryczka)

Ostatnia część ankiety obejmowała informacje o respondentach ankiety.

Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami większość respondentów to kobiety (59,9%). 85,1% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym (25-65 lat), przy czym największą grupę (47%) stanowią osoby w wieku 46-65 lat. Wśród gospodarstw domowych, w których prowadzone były ankiety najczęściej było gospodarstw czteroosobowych (23,9%) i trzyosobowych (22,9%). Gospodarstwa dwuosobowe stanowiły 16,8% badanej próby, pięcioosobowe 14,8%, sześcioosobowe 11,1%.

Gospodarstw pięcioosobowych i większych było łącznie 32,3%, ale mieszkało w nich 48,6% osób żyjących w ankietowanych gospodarstwach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami łącznie w ankietowanych gospodarstwach żyło 1167 osób.

94,2% ankietowanych zamieszkiwało w domach jednorodzinnych, a łącznie z domami z działalnością gospodarczą (0,7%) i gospodarstwami rolnymi (3,4%) udział ten wynosił 98,3%. Jedynie 1,7% ankietowanych zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych.

2.5 Wyniki badania ankietowego w gminie Zduńska Wola

2.2.1 Opinie na temat stanu czystości w gminie

W tej części ankietowani odpowiadali na dwa pytania:

1. Jak Pan/Pani ocenia estetykę wybranych miejsc / obiektów na terenie gminy?
2. Jak często spotyka się Pan/Pani z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (dzikie wysypiska, zaśmiecone rowy, spalanie śmieci w domowych piecach itp.)?

Oceniana była czystość sześciu grup miejsc/obiektów: ulic i chodników, przystanków, obiektów publicznych (urzędy, sklepy itp.), terenów publicznych (parki, parkingi, itp.), posesji prywatnych, lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem). Oceniana była też ogólnie czystość i porządek w gminie.

Dobrze i bardzo dobrze ocenia czystość i porządek w gminie Zduńska Wola 51,3% ankietowanych. W przypadku 7% ankietowanych ta ocena jest zła (w tym tylko 1 osoba wystawiła ocenę bardzo złą – 0,3% ankietowanych).

Najlepiej wypadła ocena obiektów publicznych: ponad 77,4% ocen dobrych i bardzo dobrych, a jedynie 4,1% ocen złych i bardzo złych.

Najgorzej natomiast w ocenie ankietowanych jest z czystością i porządkiem lasów i terenów zielonych (poza wsią/miastem): 21% ocen dobrych i bardzo dobrych i 47,7% ocen złych i bardzo złych.

59,5% ankietowanych często, a 12,9% bardzo często spotyka się z przypadkami nieprawidłowego postępowania z odpadami na terenie gminy (łącznie 72,4%).

2.1.2 Poglądy odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego

W części dotyczącej poglądów respondentów odnośnie troski o jakość środowiska naturalnego zadane zostały cztery pytania:

1. Jak ważne powinny być dla władz i mieszkańców działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie?
2. Czy Pana/Pani zdaniem segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna (czy przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego)?
3. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy powinni segregować swoje odpady?
4. Czy podejmuje Pan/Pani działania, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów?

92% ankietowanych uważa działania na rzecz poprawy czystości i porządku w gminie za zadanie ważne, w tym prawie 33% za jedno z najważniejszych zadań.

Zdaniem 84% ankietowanych segregacja śmieci jest rzeczywiście potrzebna i przekłada się istotnie na poprawę środowiska naturalnego.

Podobna grupa ankietowanych uważa, że mieszkańcy powinni segregować swoje odpady.

38,7% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje wszystkie z 6 wymienionych w ankiecie działań, których celem jest ograniczenie ilości lub szkodliwości wytwarzanych w gospodarstwie odpadów. Odpowiednio ponad 24% i blisko 19% ankietowanych deklaruje, że często lub czasami podejmuje 5 i 4 z 6 wymienionych w ankiecie działań. Łącznie 82,1% ankietowanych podejmuje większość z wymienionych działań. Jedynie 5 osób (1,4%) stwierdziło, że nie podejmuje żadnego z wymienionych działań.

Najpopularniejszym działaniem z wymienionych było zgniatanie butelek przed wyrzuceniem i pakowanie zakupionych towarów we własną torbę zamiast w torebki foliowe – ponad 93% ankietowanych podejmowało takie działania (w tym ponad 62-66% często).

Natomiast do działań podejmowanych stosunkowo rzadko należy zaliczyć unikanie aerozoli – prawie 46% ankietowanych nigdy nie podejmowało takich działań, a 15,5% podejmowało takie działania często.

2.1.3 Zagadnienia związane z działaniem lokalnej gospodarki odpadami

Zagadnienia poruszane w tej części ankiety dotyczą:

- działań podejmowanych w gospodarstwie na etapie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- rozwiązań stworzonych przez gminę w zakresie zbierania, segregowania i oddawania odpadów,
- polityki informacyjnej, metod ustalania i poboru opłat oraz ogólnie – sposobu organizacji gminnego systemu gospodarowania odpadami,
- propozycje ewentualnych usprawnień.

Pierwsza grupa pytań w tej części dotyczyła zbierania odpadów, a pierwsze pytanie w tej grupie dotyczyło szacunku ilości wszystkich odpadów - zmieszanych i segregowanych - powstających miesięcznie w danym gospodarstwie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami ilość odpadów powstających w badanych gospodarstwach wynosi od 20 l do 3500 l. Największą grupę stanowią gospodarstwa o szacunkowej ilości powstających odpadów od 120 do 240 l – takie odpowiedzi uzyskano w blisko 40% przypadków. Kolejną co do wielkości grupę (33,1%) stanowią gospodarstwa, w których szacunkowa ilość powstających odpadów wynosi mniej niż 120 l. Gospodarstwa o większej szacunkowej ilości odpadów stanowiły odpowiednio w przedziale: 240-360 l – 14,2%; 360-480 l – 3,3%; powyżej 480 l – 9,5%.

Kolejne pytania dotyczyły segregacji odpadów. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami największe grupy ankietowanych przechowują osobno: szkło i odpady problemowe – po 95,9%; drobny metal – 88% i odpady organiczne – 87,4%. Pozostałe typy odpadów oddzielnie przechowuje od 71% do 79% ankietowanych.

34,8% ankietowanych nie zdarzyło się, żeby odpady nie zmieściły się w odpowiednich pojemnikach służących do segregacji. Jedynie 6,4% ankietowanych w takiej sytuacji wrzuca te odpady do odpadów zmieszanych.

Największą barierą przy segregacji odpadów, na jaką wskazali ankietowani, są stare nawyki i przyzwyczajenia. Tak odpowiedziało prawie 24,3% ankietowanych. Inne przyczyny wskazywane przez ankietowanych: brak warunków w domu – 22,7%; brak pojemników – 21; brak wiedzy – 10%; zbyt długie oczekiwanie na odbiór odpadów – 7,9%.

Większość ankietowanych dobrze ocenia warunki jakie stworzono w gminie dla prowadzenia segregacji odpadów. Taką ocenę wystawiło ponad 56,1% ankietowanych, w tym 5,2% ankietowanych oceniło te warunki jako bardzo dobre. Jednocześnie źle te warunki ocenia 4,1% ankietowanych, w tym jedynie 1,7% ankietowanych bardzo źle (6 osób).

Kolejna grupa pytań dotyczy transportu odpadów. Największa grupa ankietowanych uważa, że odpady zmieszane powinny być odbierane raz w miesiącu tak odpowiedziało ponad 62,2% ankietowanych, a ok. 35% ankietowanych, że raz na 2 tygodnie. W przypadku odpadów segregowanych większość (72,9%) uważa, że powinny być odbierane raz w miesiącu.

Jakość usług świadczonych przez firmę odbierającą odpady jest oceniana jako dobra przez większość ankietowanych na podstawie wszystkich wskazanych kryteriów: terminowość – 73,7% (ocena bardzo dobra – 20%); skuteczność i sprawność działania – 75,1% (ocena bardzo dobra – 18%); estetyka pracowników i pojazdów – 64,1% (ocena bardzo dobra – 15,8%). Oceny złe wystawiło jedynie 1-3% ankietowanych.

Większość ankietowanych wie gdzie i na jakich zasadach są odbierane odpady problemowe. Przy czym najlepiej zorientowani są ankietowani w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (78,4% deklaruje wiedzę), a najslabiej w zakresie przeterminowanych leków i chemikaliów (62,6% deklaruje wiedzę). Przyjęte rozwiązania oceniane są w większości pozytywnie 88-92% udzielonych odpowiedzi. Najwięcej zastrzeżeń zgłaszanych jest w przypadku zasad oddawania mebli i odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych (12,4% ankietowanych zgłosiło oceny negatywne).

Jedynie 12,1% ankietowanych dostarczało dotychczas odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Większość korzystających dobrze ocenia działanie PSZOK w zakresie lokalizacji i dostępności (52,9%) oraz godzin pracy (58,8%).

Ocenia ogólna rozwiązań stosowanych w celu odbierania odpadów zebranych na terenie gminy wypada dobrze – tak uważa 61,3%, 3,2% ocen to oceny złe, w tym 0,3% bardzo złe (jedna osoba).

Następnym ocenianym obszarem jest polityka informacyjna gminy.

Własna ocena wiedzy na temat zasad gospodarowania odpadami komunalnymi – większość ankietowanych uważa, że dysponuje małą wiedzą – 56,4%, a 38,4% ankietowanych uważa, że dysponuje w tym obszarze dużą wiedzą. 5,2% ankietowanych deklaruje brak wiedzy.

Najczęściej wskazywane obszary, w których ankietowani chcieliby pogłębić swoją wiedzę to: sposób postępowania z odpadami różnego typu (20,6% wybieranych tematów), zakres usług świadczonych przez gminę (17,2% wybieranych tematów), stawka za odbiór odpadów i sposób jej ustalania (16,7% wybieranych tematów).

Najczęściej wskazywane źródła informacji na temat systemu gospodarowania odpadami w gminie to kolejno: broszury i ulotki, informacje urzędników / sołtysa, strona internetowa gminy.

Ankietowani w większości dobrze oceniają działania informacyjne gminy w obszarze gospodarowania odpadami, taką ocenę wystawiło 70,4% ankietowanych. Jedynie 4,3% źle ocenia te działania.

W dalszej części ankiety poruszane były kwestie dotyczące opłat z tytułu gospodarowania odpadami.

Ankietowani za najbardziej sprawiedliwą uznali metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby osób, zamieszkujących daną nieruchomość – tak uważa 81,6% ankietowanych. Druga w kolejność wskazywana metoda to jedna stawka od każdego gospodarstwa domowego – wskazało ją 22,5% ankietowanych.

Następnie ankietowani oceniali wysokość obowiązującej opłaty w relacji do zakresu usług świadczonych przez gminę w obszarze gospodarowania odpadami. Największa grupa (71,7%) uważa, że opłata jest wysoka (w tym 11,4% bardzo wysoka). Liczna jest też grupa (26,6%) uważająca, że opłata jest prawidłowa.

W gronie ankietowanych stosunkowo niska (11,7%) jest akceptacja ewentualnego wzrost opłat w zamian za odpowiednie zwiększenie zakresu usług świadczonych przez gminę (np. częstszy odbiór odpadów, ułatwienia w transporcie odpadów problemowych itp.). Blisko 61,9% nie jest skłonna zaakceptować takiego wzrostu opłat, w tym 35% wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Największa grupa ankietowanych (50,1%) preferuje wnoszenia opłaty za odbiór odpadów raz na kwartał. 24,6% ankietowanych wolałoby większą częstotliwość (raz na miesiąc), a 14,8% mniejszą (raz na pół roku lub raz na rok).

Większość ankietowanych (ponad 60,7%) preferuje regulowanie opłaty przelewem, w tym 51,9% wybrała przelew bankowy. 32,8% ankietowanych chciałoby płacić gotówką w kasie urzędu.

Ostatnia grupa pytań w tej części dotyczyła ogólnej oceny systemu gospodarki odpadami w gminie. Dobrze ocenia system 53,3% ankietowanych (w tym 5,7% bardzo dobrze). Jedynie 4,6% ankietowanych źle ocenia system i jedynie 4 osoby (1,1%) bardzo źle.

W przypadku oceny wpływu zmian wprowadzonych w ostatnim roku w obszarze gospodarowania odpadami (segregacja, powszechność systemu itp.) na czystość i estetykę swojej gminy najczęściej ankietowanych (52,4%) dobrze ocenia ten wpływ. 33,6% wybrała odpowiedź „ani dobrze, ani źle” (8% nie ma zdania w tej sprawie, zatem znaczna część ankietowanych wstrzymuje się ze zdecydowaną oceną tego wpływu). 6% źle ocenia ten wpływ.

W punkcie, w którym ankietowani proszeni byli o uwagi lub propozycje dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami w gminie pojawiły się następujące postulaty:

- 24 ankietowanych zgłaszało wnioski dotyczące zamian w systemie gromadzenia odpadów, polegających na wymianie worków na pojemniki;
- 15 uwag dotyczyło wysokości opłat - większość to ogólne uwagi (np. „należy rozważyć zmniejszenie opłat, jak w innych gminach”), w tej grupie dwie uwagi dotyczące większych preferencji dla osób segregujących odpady, są też wnioski o preferencje dla konkretnych grup: jedna osoba proponuje zniżki dla osób uczących się i jedna dla osób starszych;
- 12 uwag dotyczyło utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, przede wszystkim oczyszczenia lasów i przydrożnych rowów;
- 12 postulatów jest dotyczy firmy odbierającej odpady, najdalej idące postulaty (2) to zmiana tej firmy; pozostałe uwagi dotyczą sposobu, częstotliwości i terminu odbioru;
- 5 wniosków dotyczy zintensyfikowania i poszerzenia działań informacyjnych;
- 3 wnioski dotyczą kontrolowania ilości osób zamieszkujących posesje;
- 2 wnioski dotyczą kontrolowania i karani osób spalających odpady;

- 2 wnioski w sprawie zmiany sposobu obliczania opłaty w kierunku uwzględnienia przy kalkulacji ilości odpadów;
- pojedyncze, różne uwagi: „opłata za wywóz śmieci razem z podatkiem”; „zakazanie innym niepowiązanym z firmą Remondis osobom nakłaniania mieszkańców gminy do wystawiania sprzętu elektrycznego (zużytego)”; „jeżeli nie oddam odpadów w terminie, powinienem otrzymać worki, bo w czym przechowywać śmieci?”; „łączenie odpadów w dwóch posesjach; „powinny być ustawione pojemniki zbiorowe na butelki szklane i plastik”.

2.1.4 Podstawowe informacje na temat ankietowanych (metryczka)

Ostatnia część ankiety obejmowała informacje o respondentach ankiety.

Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami większość respondentów to kobiety (58,8%). 86,2% respondentów to osoby w wieku produkcyjnym (26-65 lat), przy czym największą grupę (45,2%) stanowią osoby w wieku 26-45 lat. Wśród gospodarstw domowych, w których prowadzone były ankiety najczęściej było gospodarstw czteroosobowych (28,9%) i trzyosobowych (25,7%). Gospodarstwa dwuosobowe stanowiły 12,5% badanej próby, pięcioosobowe 16,6%, sześcioosobowe 10,5%.

Gospodarstw pięcioosobowych i większych było łącznie 30%, ale mieszkało w nich 43,8% osób żyjących w ankietowanych gospodarstwach.

Zgodnie z udzielonymi odpowiedziami łącznie w ankietowanych gospodarstwach żyło 1346 osób.

80,1% ankietowanych zamieszkiwało w domach jednorodzinnych, a łącznie z domami z działalnością gospodarczą (3,1%) i gospodarstwami rolnymi (12,8%) udział ten wynosił 96%. Jedynie 4% ankietowanych zamieszkuje w budynkach wielorodzinnych.

3. ZADANIE III

W ramach Zadania III przewidziane zostały następujące działania:

- stworzenie założeń do modelu na podstawie wyników badań i analiz z zadań I i II w ramach trzech sześciogodzinnych sesji roboczych z pracownikami gmin na terenie gminy Szadek,
- opracowanie skryptów zawierających zakres informacji, który musi posiadać gmina, aby modyfikować wypracowany model i dostosować go do swoich potrzeb.

Ogólne założenia do modelu:

- upowszechnianie i stosowanie zasad trwałego, zrównoważonego rozwoju;
- podnoszenie sprawności działania administracji publicznej, nazywane najczęściej nowym zarządzaniem publicznym (New Public Management).

Wydarzenia międzynarodowe, tworzące fundament zasad trwałego, zrównoważonego rozwoju:

- ONZ (Komisja Trwałego Rozwoju);
- Społeczność międzynarodowa (od 1972 - konferencja w Sztokholmie);
- Konferencja w Rio de Janeiro - Szczyt ziemi „Środowisko i rozwój”- 1992 (deklaracje, Agenda 21, konwencje);
- Konferencja w Johannesburgu - Światowy Szczyt Zrównoważonego Rozwoju – 2002.

Uwarunkowania polskiej gospodarki odpadami:

- Realizacja polityk unijnych.
- Zwiększenie wydajności zasobowej, wyrażonej rozłączeniem wskaźników wykorzystania zasobów naturalnych, emisji i wytwarzania odpadów od wskaźników wzrostu gospodarczego.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów uchylająca niektóre dyrektywy (Dziennik Urzędowy L 312, 22/11/2008 P. 0003 – 0030 – **dyrektywa ramowa**).

Podejście nowego zarządzania publicznego do pytania jak podnieść sprawność działania administracji publicznej:

- Sektor prywatny zdecydowanie lepiej reagował na sytuacje kryzysowe i w ramach tego sektora powstawały narzędzia zarządzania, pozwalające sprawnie działać w zmieniającym się otoczeniu.
- Podniesienie sprawności działania administracji publicznej jest możliwe dzięki wykorzystaniu doświadczenia zarządzania w sektorze prywatnym.
- Wykorzystanie sprawdzonych w sektorze prywatnym narzędzi i zaadaptowanie ich do potrzeb sektora publicznego. Rozwój takiego podejścia prowadził do powstawania narzędzi przeznaczonych dla organizacji, niezależnie od tego, w jakim sektorze działają.

Szczegółowe założenia do opracowania modelu oparte na doświadczeniach z prac rady do spraw regulacji ekonomicznych, dostępności do usług oraz metodologii ustalania opłat w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym. W oparciu o ten wzorzec zostaną zaproponowane standardy świadczenia usług komunalnych w obszarze gospodarowania odpadami:

STANDARD 1. USTALANIE POZIOMU OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

STANDARD 2. ALOKACJA KOSZTÓW WEDŁUG GRUP ODBIORCÓW

STANDARD 3. ZASADY PROJEKTOWANIA TARYF

STANDARD 4. ZASADY ANALIZY JAKOŚCI USŁUG

STANDARD 5. ZASADY UPOWSZECHNIANIA INFORMACJI

STANDARD 6. INFORMACJE I DOKUMENTY PRZEDSTAWIANE PRZY ZMIANIE STAWKI OPŁATY

STANDARD 7. ZASADY EWIDENCJI PRZEPIYU ŚRODKÓW Z OPŁATY ODPADOWEJ

STANDARD 8. ZASADY ROZLICZEŃ NAKŁADÓW WIELOLETNICH

STANDARD 9. ZASADY OPRACOWYWANIA REGULAMINU

STANDARD 10. METODOLOGIA OPRACOWYWANIA ANALIZY STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

PRZYKŁAD - STANDARD 1. USTALANIE POZIOMU OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI:

Pierwszym krokiem w ustalaniu opłat jest ustalenie poziomu niezbędnych przychodów.

W przypadku usług związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi „niezbędne przychody” to wartość przychodów, które gmina musi osiągnąć dla zapewnienia odpowiedniej jakości usługi oraz pokrycia uzasadnionych wydatków związanych z eksploatacją, utrzymaniem i rozwojem systemu gospodarki odpadami komunalnymi - z uwzględnieniem kryterium racjonalnego zarządzania.

Wartość niezbędnych przychodów jest podstawą kalkulacji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Gminy powinny prowadzić politykę opłatową w perspektywie kilkuletniej (co najmniej 3-5 lat), w której możliwe jest uwzględnienie planowanych zmian organizacyjnych, technologicznych i programów rozwojowych.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:

- Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:
  - 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
  - 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
  - 3) obsługi administracyjnej tego systemu.
- Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
- W trakcie obecnych prac legislacyjnych możliwe poszerzenie tego katalogu:
Przykładowo Związek Miast Polskich w swoim stanowisku domaga się m.in. ujęcia wśród zadań finansowanych z opłaty (art. 6r) kosztów:
  - działań kontrolnych,
  - usuwania śmieci z przestrzeni publicznych (np. koszy na ulicach, w parkach itp.),
  - likwidacji dzikich wysypisk.

W zaproponowanych skryptach zakres informacji przyjęto zgodnie opracowanym wcześniej i przetestowanych we wszystkich gminach uczestniczących w projekcie kwestionariuszem.

4. ZADANIE IVA

Zadanie IVA obejmowało przeprowadzenie pierwszej z dwóch planowanych konferencji.

Zgodnie z założeniami konferencja została przeprowadzona 2 kwietnia 2014 r. Miejsmem, w którym spotkania uczestników była sala OSP Szadek. Konferencja zatytułowana została: „Gospodarka odpadami w gminie - dokąd zmierzamy?”.

W programie konferencji zaplanowane i przeprowadzone zostały cztery wykłady:

- założenia modelu świadczenia usług w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów (wykładowca: Krzysztof Choromański),
- poprawa efektywności gospodarowania odpadami w gminach w oparciu o wyniki badań struktury i właściwości odpadów komunalnych (wykładowca: dr Andrzej Skalmowski),
- spalanie odpadów w gospodarstwie domowym - sposoby przeciwdziałania niskiej emisji (wykładowca: dr Magdalena Łysek),
- badania jakości usług publicznych w gminnych systemach gospodarowania odpadami (wykładowca: Krzysztof Choromański).

5. ZADANIE V

W ramach Zadania V przewidziane było opracowanie modelu świadczenia usług komunalnych w zakresie gospodarki odpadami wraz ze strategią edukacji ekologicznej mieszkańców w wyniku 5-ciu sześciogodzinnych spotkań dwóch ekspertów z przedstawicielami gmin oraz opracowanie raportu z tych konsultacji - wdrożenie modelu.

W oparciu o przedstawione powyżej założenia opracowany został materiał wyjściowy do spotkań z przedstawicielami gmin. W trakcie prac nad uwzględnieniem w tym materiale wniosków z przeprowadzonych ankiet pojawiło się opóźnienie wynikające z późniejszego, niż zakładane zakończenia ankietowania w gminach, a także dłuższego niż zakładany procesu digitalizacji uzyskanych informacji. W związku z tym proponuje się przesunięcie w czasie i zintegrowanie spotkań konsultacyjnych z kolejnymi zadaniami (ZADANIE VI i ZADANIE VII), tak aby w toku dalszych, przyspieszonych prac nadrobić opóźnienia.

ZADANIE VI obejmuje przeprowadzenie 30 godzin konsultacji społecznych modelu w formie dyżuru eksperckiego na terenie gmin biorących udział w projekcie, a ZADANIE VII przeprowadzenie przez dwóch ekspertów czterech sześciogodzinnych spotkań w gminach w celu opracowania systemu monitorowania modelu tj. zestawu wskaźników wraz z metodologią ich pozyskiwania oraz harmonogramem pomiarów oraz opracowanie ostatecznej wersji modelu świadczenia usług komunalnych w zakresie gospodarki odpadami.

Intensywne prace na miejscu w gminach rozpoczęłyby się od 19 maja i potrwały do zgodnie z harmonogramem do końca czerwca.